

Dñica xiiii. post trinita.

micus et seducebat. quia seducibilis. id est. aptus ad seducendum eram. Sic et tu quicumque es homo non dicas cum **Adā** **Gen. iij.** Mulier decepit me. Sed dic et tu iniquitates tuas non alienas ut iustificeris. Noli esse seductibilis tunc non seduceris. sed stude cum samaritano sic gratias agere ut munda tus non recidiues ad peccatum sicut illi nouerunt leprosi ad leprositatem. Decimi leprosi sunt veri penitentes. quia videtur aliquando homo esse leprosus cum non sit. Sic verus penitens videtur sibi aliquando ex bona conscientia quod peccator sit cum tamen non est. **2. die Greg.** Max. metum est tibi culpam timere ubi culpa non est. Et hoc significat iste samaritanus quod mundatus in via adhuc. scilicet ad sacer dotes iuit qui habebant discernere an esset mundatus vel non. ita debet ipse homo licet mundatus sit a lepra peccati ingemiscere et grates deo reddere sequi ad pedes Iesu cum samaritano. prosternere ut tandem ab eo audiat. Surge. scilicet pro te a peccatis et vade. quia fides tua te saluum fecit

De eadem dñica. Sermo secundus.

Usque autem ex illis ut vidit quod mundatus esset regressus est cum magna voce magnificans deum. **Luc. xvij.** Euphiteota prope eim zynsman. tenes agrum alicuius domini spiritus tenet sibi de agro reddere censum statutum tempore suo. si non potest ex pelli et agrum suum alio locari. Idem est de domo producta. non soluit censum. ut extra de locato et producto ponit. Moraliter anima nostra est ager quem tenemus a deo in feudum. Quia **Gen. iij.** et inspiravit in faciem eius spiraculum vite. et factus est homo in animam viventem. Ultra possessionem anime recipimus etiam a domino semina verbi dei et doctrine eius. quod si in agro anime seminata rigarent et colebantur bonis operibus nascerentur fructus virtutum preciosi et chari quibus obtineretur gloria eterna. Et si aliquis anima nostra sit arida per peccatum sicut perquerit dauid in praesentia Anima nostra sicut terra sine aqua tibi tunc dominus donando aquam gratiarum eam iterum rigat ut virtutum germinet semina. Ideo de his omnibus vult dominus habere censum. scilicet gratiarum actiones et sui nominis magnificationem. figura illi habet **Gen. xlij.** Tempe famis Ioseph terras et possessiones omnes regni egypti obligauit. prouidens omnibus de cibo ne morerentur. verumtamen predictas possessiones relinquebat illis in feudum tali pacto. ut accepto semine regi redderent quintam partem nascentium. Spiritualiter ante tempus christi

fuit fames in terra tam verbi dei quam panis angelorum scilicet sui sacramenti et miraculorum. Ideo dixit **Amos. viij.** Mittam famem in terram. non famem panis sed verbi dei. Sed veniens verus ioseph scilicet christus refecit nos verbo suo salutariter et venerabili suo sacramento nec non miraculorum. ita ut anima nostra multiplicem fructum attulit Sed hoc sibi solum retinuit ut quantum partem scilicet gratiarum actionem a nobis recipiat. et hoc animaduertens iste samaritanus cum receperet gratiam sanitatis voluit ei reddere gratiarum actionem. ut dicunt verba allegata. Unus autem ex illis. scilicet de cem mundatis. In his verbis principaliter duo tangit **Luc.** Primo respectum mundationis ibi. ut vidit quia mundus. Secundo debitum magnificationis ibi. regressus est cum maiori. Pro quo notandum debitorum cognoscens debitum circa debiti solutionem sollicitus et promptior efficitur ad sua mercenaria iterum largienda. Quia dicit **Callianus** li. iij. Spem de futuris recipit qui transacta beneficia recognoscit. Spiritualiter omnes nos sumus debitores dei sicut doctor dicit ratione delicti. ratione beneficii. ratione depositi. Primo ratione delicti. Omnes enim contra deum delinquimus sicut canit. Peccauimus tibi et mandatis tuis non obediimus. Et potest dici cum **ps. l.** Tibi soli peccauimus domine et malum coram te feci. Et ideo omnes ei pro offensa obligamur ad emendam. Exemplum huius. **Reg. vj.** de philisteis qui arcam domini iniuste detinuerunt. et ideo diuersimode fuerunt afflicti. Que debetis reddite pro peccatis et tunc curabimini. Illud debitum est penitentia quam multi male solvunt et quidam nunquam. Male solvunt qui suam penitentiam in senectutem deferunt. Nunquam solvunt qui sine penitentia et charitate decedunt. Contra quos dicit in presenti euangelio. Ite scilicet immediate. nec ad finem spectate. et vos sacerdotes ostendite. scilicet faciendo coram eis vestram penitentiam Quia ratione huius debiti quod est penitentia per peccatis et ipsa peccata debita nuncupant **Mat. vj.** Et dimitte nobis debita nostra. Secundo sumus debitores deo ratione depositi. Nec enim omnia bona que videntur nobis collata deposita sunt magis quam data. et reddituri sumus de omnibus rationem. **Luc. xvj.** Mitte eum in carcerem donec reddat uniuersum debitum. Tertio debitorum deo sumus ratione beneficii. Recepimus enim a deo bona gratie. nature et fortune. Et illorum debitum est duplex. Primus est ipsius seruitus. Si enim dominus temporalis dat vas fallo sedule seruitum eodem modo tenemur famulatum deo. **Luc. xvij.** Cum enim omnia feceritis dicite serui inutiles sumus. Secundum debitum est gratiarum actio. quod enim ab aliquo aliquid temporale accipit ad gratiarum actionem se stringit. **2. die Greg.**

Cū crescūt dona crescūt et donōrū rōnes. Propter quod iste samaritanus perpēdēs dona que sibi dominus contulit in lepre curatione et pctō rui dimissione noluit esse ingratus. sed ad chrīstum est regressus. et ipsum magnificauit. **S**z nobis pro doctrina est sciendum. **C**hrīstus pro nobis multa fecit pro quib⁹ ei quilibet merito gratus existat. Nam victoriam contra diabolu obtinuit. a fauce eius eripuit et a peccatis nos sua morte liberauit. et sic de alijs que commemorat beatus **Aug⁹**. in li. medi. dicens. Domine dilexisti me plus q̄ te. quia mori voluisti ppter me. de exilio reduxisti me. nomine tuo signasti me. de seruitio retraxisti me. sanguine tuo redemisti me. vt memoriāle tuum semper esset apud me. et nūq̄ recederet a corde meo. quia propter me descendere de cruce noluisti. Et hec verba pōt quilibet dicere et semper gratias agere deo. **F**igura illius habetur. **j. Reg. xxi.** q̄ filie hierusalem venerunt obuiam **Dauid** redeunti a prello philistinorum cantantes in tympanis et choris dixerunt. **Saul** percussit mille. et **Dauid** decem milia. Moraliter filie hierusalem sunt liberate anime de manibus philistinorum infernalium p victoriam passionis chrīsti cognoscentes in hoc beneficium deberent illi ire obuiam cantu et sonno. id est. fide et opere gratiarum actiones reddentes et deum cum isto samaritano magnificantes pro decem milibus percussorum. id est. pro liberatione ab iniur ijs malis. et pstratione diaboli. Sic beatus **Aug⁹**. beneficium dei cognouit et ipsum magnificauit in lib. **Solilo.** Ecce inquit domino gratias ago ne sim ingrat⁹ tibi liberator meus quoniam liberaisti me. **S**ed notandum est q̄ sunt quadruplices homines nō deus sed semetipsos magnificantes in hac vita. vt iactatores pomposi. simulatores dolosi. perquisitores pecuniosi. et peccatores monstruosi. vt dicit **Polcot** super li. **Sap. lectione. cxiij.** **P**rimi q̄ se magnificāt sunt iactatores pomposi. et hi sunt qui sibi attribuunt gratias quas non habēt nimis extollunt. hi sunt qui sibi commendatores conducunt vt de eis talia diuulgent qualia i ore proprio credibilia forte non essent. **H**i sunt qui testimonio sp̄reto p̄scie proprie viuūt inaniē cōfidentes de sua extollentia laudis aliene. **I**actantia autem non est vitium laudis humane. sicut dicit **Augustin⁹. xiiij.** de ciuitate dei. capitulo. viij sed est vitium anime peruerse amantis humanā laudem sp̄reto testimonio p̄scientie. **T**ales sunt nonnulli armigeri qui strenua facta de ip̄is cōfingunt. et attribuunt sibi ip̄is que ab alijs gesta fuerant. **T**ales etiam sunt nonnulli pseudo apostoli qui scilicet sibi arrogat et attribuunt

labores eorum. scilicet questiones. tractatus et compilationes studiorum quos vix intelligunt in quibus nihil habent propriū nisi q̄ peius recitant talia q̄ fuerunt ab autoribus compilata. **T**alis fuit ille **Sidentinus** quem deridet **Marcialis** **Epygrama. li. j.** dicens. q̄ ipse **Sidentin⁹** libros quos ipse **Marcialis** edidit dum recites erant furripuit. et discipulis suis legit. et cū eos perfecte non intellexit reprehendens eum super hoc **Marcialis** scripsit ei dicens. **Q**uem recitas metus est o **Sidentine** libellus. **S**ed male cum recitas incipit esse tuus. **D**icunt enim naturales. **I**nter illud quod maioratur per rarefactionem. et illud quod minoratur per augmentationem differentia est. **Q**uia illud quod raro acquirit maiorem quantitatem et occupat maiore locum q̄ prius. et tamen non plus est de substantia in raro q̄ prius fuit in denso. sicut patet. **iiij. phisicorum. c. de vacuo.** **S**ed illud q̄ realit⁹ augmentatur crescit tam in substantia q̄ in quantitate. vnde et maiorem locum et etia⁹ habet plus de substantia q̄ prius vt patet. **ij. de aia. et. j. de generatione.** **I**sto modo moraliter de istis am pullos scholaribus qui per scholas cōmendationes laicorum nō nomen clericorū sibi querūt vnde acquirūt statum et locum maiore p mendo fas iactantias licet indignē. **D**e p̄fectione enim scientie non plus habent q̄ ante vel pri⁹. **A**liud aut est de addiscentib⁹ soli deo. et de his q̄ iactantie vitii perhorrescūt. **H**i enim sicut crescunt in honore et status sublimitate. ita etia⁹ crescunt in valore et scientie augmentatione. **T**ales enī iactatores magnificant semetipsos. **H**i sunt qui magis amant vocari q̄ esse. **A**ppetunt fastigiū et recipiunt fundamentum. de quibus. **Matt. xxiiij.** Dilatant phylateria sua et magnificant fimbrias. **D**e istis etiam qui magnificant nomen suum dicit **Greg⁹. xxi. moral. c. xxv. Omnes** qui in cogitatione terrena huic mundo conformantur per omne quod agunt in hoc mūdo relinquere sui noīs memoriā volunt et conantur **Alij** bellozū titulīs. alij edificiorū membrīs **Alij** disertis doctrinarū secularium libris instanter laborant. sibi⁹ nomē memorie edificāt hec ille. **S**ed q̄ fatue faciunt ostēdit paulo post dicens. **Q**uantumlibet tamen quisq̄ p faciendā gloriā sui nominis laborat memoriā suā quasi cinerem ponit. quia hanc citius mortalitas ventus rapit. hec **Greg⁹.** **C**ontra tales qui querūt fame gloriā et celebritatem noīs arguit. **Boeti⁹** de p̄so. li. ij. p̄sa. vij. declarans fame vanitatem per quinq̄ ratiōes. **P**rimo ex terreni spaciū paruitate. **T**erra enim non habet nisi rōnē vni⁹ pūcti respectu celi. sicut **Ptolomeus** et **Alfragan⁹**

Dñica xiiij. post trinita.

de differentijs astrozū differentia tertia. **S**z de
supficie terre tm̄ quarta pars ē habitabilis nec
illa tota. **T**um ppter partes propinquas equi-
noxiali ex vna parte vbi est nimius calor. **T**um
propter partes propinquas polo arctico ex par-
te boreali. **Q**uid ergo magnū est dato etiā q̄ ho-
mo p torū mundū qui non est pars puncti pos-
set nomen suum diuulgare. **Q**uia dicit **Job. xxi**
Sandum hypocrite ad instar puncti. **S**ecūdo
sic probat. **I**mpossibile est nomen suum diuulga-
re per totum mundum. et hoc ppter difficultatē
itineris et defectum cōmunicationis et cōiunctus
quia non omnes homines sibi idem corporalia
communicant. **T**ertio dato q̄ possent ad glori-
am incedere vbiq̄. quia quod vna gens appro-
bat alia deridet et damnat. **Q**uarto quia homi-
nes moriuntur et memoria hominis peribit. vn-
de quis habet memoriā fidelis **S**abazij vel **A**-
thonis. **I**acent nomina eorum in paucis litteris
nec tamen nos qui legimus litteras p lras ha-
bemus noticiā personarum. **Q**uinto sic. ille q̄
intendit sic viuere in nomine suo in memoriā
hominū facit sibi duas mortes. vnā corporis
et aliam sui nois. quia necessario a memorijs ho-
minū cadat. **A**d illud ponit idem **Boetius** duas
rōnes li. ij. p̄sa sexta. **P**rima illud qd̄ falsa opi-
nionē conferre non debet esse de iure magni pon-
deris apud hominem. **S**ed plures nomen fal-
si vulgi opinionis obtinuerunt. **S**ecundo id qd̄
falso iudicio deī nō pseuerat diu. non debet esse
magni ponderis apud animū virtuosi sed fauor
popularis nunq̄ prouenit fm̄ verum iudiciū
vel si proueniat fm̄ verum iudiciū non diu du-
rat. quia populus nunq̄ persenerabit diu i vno
sed quod isti placet alteri displicet. igitur fauor
populi non debet hominem multū mouere. **P**a-
tet ergo vanitas eorum qui nomē suū pompo-
se magnificant ad ostentationē. **D**e talib⁹ legit
Gen. xj. de filijs **Noe** p̄ diluuiū q̄ dixerūt. **A**ele-
brems nomē nr̄m atq̄ diuidamur in vniuersas
terras. et ceperunt edificare turrē cuius ca-
cumen attingeret celum. **E**t quid accidit. **C**er-
te volebant sibi facere nomen honoris. et fe-
cerunt sibi nomen confusionis. **E**t idcirco voca-
tum est nomen eius babel. id est. cōfusio. **D**e ta-
libus etiā habet exemplū. **j.** **M**achab. xxi. q̄
Ioseph et **Z**acharias principes iudeoz dixerūt.
Faciamus et ipsi nobis nomen. et eamus pugna-
re contra gentes. **E**t sequitur. **A**eciderūt in die
illa ad duo milia virozū. **I**deo de illis orat p̄s.
Disperdat dominus vniuersa labia dolosa. et
linguam magniloquam. **Q**ui dixerunt linguam
nostram magnificabimus labia nostra. et c. et ite-
rum non apponat magnificare se homo super

terram. **S**ecundo magnificant se simulatores
dolosus. cuiusmodi sunt adulatores. **I**sti directe
magnificant alios. et ex cōsequenti magnificāt
seipsos. **N**ā per hoc q̄ alij adulantes eos ma-
gnificant ab eis econtrario magnificari sperāt.
Factatores et adultores semper sunt boni ami-
ci. **E**st enim adulatio quasi speculum superbie.
Senes quozum oculi incipiunt caligare habent
quoddam instrumentum quod tenent inter ocu-
lum et litteram quam volunt legere. et statim lit-
tera que in se est valde gracilis apparet grossa
ppter densitatem lapidis transparentis qui est
in illo instrumento. p̄ cur⁹ medium transiit litte-
ra ad oculum. **N**ō modo ptingit aliq̄ q̄ hō p-
uus est et humilis in oculis p̄p̄is satis parum
reputās de se ipso. **S**z si accedit vn⁹ adulator et
attribuit ei gratias et virtutes mirabiles quarū
forsitan nullam habet. vel si forte aliquam illaz
extendit et mendaciter ampliabit se nobilem vi-
rum. **S**eneca dicit epistola. ij. **I**ncredibile est qn̄
magnos viros dulcedo orationis abducatur. **D**e
his simulatoribus dolosis loquitur **Alanus** de
planctu nature. **A**dultores a voluntate vultū
ab animo verbum. a mente linguam. ab intelle-
ctu loquelam amplo defensionis intervallo dis-
sibulant. **P**lerumq̄ foriseca dealbatione lau-
dis arrident quos interna mentis subsanatiōe
plerosq̄ etiā exterius plausibus applaudēdo
collaudant. quos interius contradictoria deri-
sione defraudant. foris quidē vultu applaudūt
virgineo. intus vero scorpionis pungunt acu-
leo. **F**oris adulationis mellicas compluunt im-
bres. intus autem detractionis euomunt tem-
pestates. hec ille. **C**ontra istos magnificatores
dicit sapiens **Ecclēsiastici. x.** **G**loria diuitū ho-
noratorum et pauperum. timor dei est. **N**oli de-
spicere hominem iustum pauperem. et noli ma-
gnificare virum diuitem peccatorem. **T**ertio ve-
ro se vitiose magnificant perquisitores pecuni-
osi qui videlicet dilatant horrea. pecora. armē-
ta et familiam multiplicant. et super vacuas ha-
bitationes edificant. **S**ic magnificat⁹ fuit **N**a-
bal in monte **Carmeli**. de quo primi **Rēgum**
xxv. **H**omo ille magnus nimis durus. pessi-
mus et maliciosus erat. **T**alis etiā fuit aliquā-
do **Salomon** qui dicebat. **M**agnificauī opera
mea. **A**dificauī mibi domos. plantauī vineas.
feci hortos et pomeria. et conserui ea cūctis ge-
neribus arborum **Ecclēsiastes. ij.** **D**e ista ma-
gnificatione excusauit se **Dauid** in p̄s. clj. **N**eq̄
inquit ambulauī in magnis neq̄ in mirabilibus
et c. **Q**uarto se maliciose magnificant monstro-
si peccatores. **N**aturaliter enim qn̄ in aliquo in-
diuiduo multe species cōcurrunt monstrum dī

In natura. vt si vnū indiuiduum esset ex pte por-
cus et ex parte bos. monstrū merito diceretur.
Et quanto species ille magis distarent fm per-
fectionem nature. tanto magis eorum vnio mi-
rabilis appareret. Unde turpius monstrum eēt
compositum ex homine et boue q̄ compositum
ex asino et boue. Recte moraliter peccatores di-
cuntur multipliciter monstrosi. vel excessiua
magnitudine vnus peccati. vel ablaggrauatio-
ne magnorum et grauium peccatorum fm speci-
em distinctorum. imo quasi contrariorum. Sūt
enim quedam vitia que quāuis non sunt contra-
ria. pprie. verūtamen agunt vt communiter ad
diminutionē alteri. sicut superbia et luxuria nō
sunt eiusdem generis. tñ naturaliter luxuria ha-
bet ex sua feditate corrumpere superbiam. Un p-
sone multū date lubricitati inueniunt quasi so-
ciales et nō multum supbe. Similiter supbia cor-
rumpit luxuriam ex sui nobilitate. Sūt enī non
nulli ex indignatione supbie feditate luxurie de-
testātes. Si ergo aliquis inueniat q̄ ex vna pte
est lubricissimus. et ex alia parte superbissimus.
talīs debet monstrum reputari. vt puto q̄ est hō
per naturam. demon per superbiam et thaurus
per luxuriam. Narratur. vi. Ene. Virgilij. de mi-
nothauro filio Pasiphaes vxoris minois quez
ipsa concepit de thauo in bello marito moran-
te. Iste Minothaurus fuit semibos et semiuir.
vnde propter verecundiam sui generis excogi-
tanit Dedalus labyrinthum in quo Minothaur⁹
vitaz finiuit. vt patuit parte prima f. p. a. y.
Talia etiam monstra modernis temporib⁹ ac-
ciderunt. Eodem modo etiam moraliter pecca-
tor occiditur et vita eterna priuatur. et in labirin-
to perpetuo conseruabitur. De quo. ps. xlvij.
Laborabit in eternuz. et viuet adhuc in fine. De
tali turpiter magnificato dicit domin⁹ per Esa.
x. Visitabo super fructum magnifici cordis re-
gis assur. Assur interpretatur arguens siue con-
uincens. et talis arguitur et conuincitur a seipso
Hier. ij. Arguet te malicia tua et auersio tua in-
crepabit te. Hi sunt. iij. genera hoīm seipos ma-
gnificantes nec deo gratias agentes. nec ipsuz
magnificantes quos non debemus imitari cha-
rissimi. sed hunc alienigenam aduertamus et cū
ipso christum magnificemus. Juxta illud Luc.
j. Magnificat anima mea dominum vt cum eo
mereamur audire. fides tua te saluum fecit. ve-
ni in pace videlicet hic in gratia et in futuro i glo-
ria eterna. Ad quā nos perducatur iesus xps. zc.

Om̄ i ret ie

O sus i hierlm trāsiebat per me-
diā samariā et galileā. Lu. vbi
supra. Dicūt naturales q̄ inē
alias arbores ēre oliua dī ēē fecūdiōr. et sp reti-
net humorē. et sp in ipsa folia vel fruct⁹ inueniunt.
Et licet fruct⁹ oliue sit gustui amar⁹ tñ reduct⁹
ad oleū ē vtilis et suauis. cōdit ex eo cib⁹. vngit
caput. et nutrit ex eo lumen. Spūaliter per oli-
uam subaudi diuinam gratiam siue misericordi-
am p quā celum repletum est saluandis. qz non
ex operibus iusticie que fecimus nos sed fm
misericordiam suam saluos nos fecit. ad Titū
ij. Nam et ipsa misericordia de se dīc in ps. Ego
quasi oliua fructificauī in domo dei. Null⁹ vnq̄
celum intrasset nisi misericordia ipsuz induxisset.
vnde sicut oliua hyemali et estiuāli tempore
suum prebet vigorem. sic peccatoribus diuina
misericordia et iustis suū exhibet vigorē. de quo
ps. Hoīes. i. iustos et iumenta saluabis domine
quēadmodū multiplicasti misericordiā tuā deus.
vbi p iumenta intelligunt pētores. Et sicut fru-
ctus oliue ē amar⁹ gustui. sic misericordia exigit
i pētozib⁹ amaritudinē pnie et pēssiois. de hoc
dīc canon de pe. di. j. s. serpēs dī. Multiplex mi-
sericordia dei ita lapsib⁹ hoīm subuenit vt nō so-
lum p baptisimi grām s3 etiā p pnie medicinam
spes vite reparēt cōne. vt q̄ regeneratiōis dona
violassent. pprio se iudicio dānantes ad remissi-
onem criminū puenirent. Et p⁹ pauca. Media-
tor inquit dei et hoīm Iesus xps hāc prepositis
eccleie tradidit p̄tatem vt p̄sistentib⁹ pnie satisfā-
ctionē darent et eadē salubri satisfāctiōe purga-
tos ad cōmunionē sacroz pia recōciliatiōis. mi-
sericordia admitterēt s3 licet dictū ē misericordia
exigit in pētozib⁹ amaritudinē pnie nihilomin⁹
tñllis amaritudo vertit in dulcorē. qz ex ipsa cō-
dit oīs v̄t. Nisi enī misericordia acceptaret ope-
ra n̄ra et suo sapore aut pinguedine ḡta deo red-
deret q̄cqd redderet facere possem⁹ esset insipi-
dum. vngitur ex eo caput nostrū. i. xps q̄ est ca-
put eccleie vt mitescat. vt cum irat⁹ fuerit miseri-
cordie recordabit. Et hanc misericordiā ostēdit i
his decem leprosis quos p suā mīaz a lepra mū-
dauit et ad sacerdotes misit dī. Ite oñdite vos
sacerdotib⁹ accipiēdo p̄nīaz vt sic sua mīa etiā
p̄nīaz exigeret. Et de hoc dicit euāgelīū hodie-
num. In quo quidē euāgelīsta tria ponit. Infir-
mitatis narrationem ibi. x. viri leprosi ste. Sani-
tatis petitionē ibi. misere n̄ri iesu. Beneficij re-
cognitionem. ibi. vnus autem ex illis. Circa
quod sciendum dicit Macrobij q̄ sol est me-
dius inter planetas affectus eorum concilians

De eadem dñica.
Sermo tertius.